

Comunicat de premsa 18.03.2019 Valoracions del Judici 1-0 (Setmana 5)

International Trial Watch ha estat present en les sessions del judici de la cinquena setmana amb tres observadors:

- Ralph J. Bunche, Secretari General de Unrepresented Nations and People Organization (UNPO), Bèlgica.
- Hannibal Uwaifo, Soci director en African Bar Association, Malawi.
- Ricardo Juan Sánchez, Professor Titular de Dret Processal a la Universitat de València.

ASPECTES POSITIUS

1. El President de la Sala ha tingut certa flexibilitat en la pràctica de la testifical de persones no residents a Espanya, permetent el seu ajornament per a una altra setmana. També ha permès que les persones que, essent testimonis, s'acullen al seu dret a no testificar per estar imputats en altres procediments, no hagin de desplaçar-se a Madrid i quedin exonerats de testificar presentant escrit de renúncia.
2. El President ha seguit limitant la formulació de preguntes en les que l'interrogador realitza valoracions conclusives que poden condicionar la resposta del testimoni.

ASPECTES D'ATENCIÓ

1. En notes anteriors ITW ha assenyalat que el President està limitant, especialment a les defenses, la possibilitat d'interrogar o repreguntar a testimonis proposats per altres parts sobre temes que la part proponent no hagués tractat. Aquesta és una limitació no prevista per la llei i de la que aquesta setmana afloren les seves conseqüències més negatives: en protestar una defensa per tal que el Fiscal no realitzés una pregunta en aquest sentit, ha estat el mateix President de la Sala el que ha traslladat aquesta mateixa pregunta al testimoni (Sr. Traperó). Tal manera de procedir podria ser un indicatiu de falta d'imparcialitat objectiva del Tribunal (d'acord amb la doctrina del TEDH sobre l'art. 6 CEDH).
2. S'adverteix una descompensació temporal entre sessions: algunes han durat fins a deu hores i, d'altres, tot just vint minuts. I s'adverteix, també, que l'ordre dels testimonis no permet concentrar l'examen dels diferents delictes imputats per l'acusació. Tot això podria estar afectant el dret de defensa.
3. Ha contribuït a aquesta descompensació el fet que dos dels magistrats que conformen la Sala són, al seu torn, membres de la Junta Electoral Central. En haver d'assistir a una reunió de la Junta, en la que s'ha prohibit que les institucions catalanes mostrin en les seves façanes llaços grocs (Acord 55/2019, d' 11 de març), el President ha hagut de suspendre la sessió. Això posa en relleu que funcions no jurisdiccionals d'alguns membres de la Sala, que són perfectament renunciabls, estan condicionant la bona marxa de les sessions. D'altra banda, no consta en l'Acord 55/2019 que aquests dos

magistrats s'hagin abtingut en la seva votació. Això podria també suposar un indicati de falta d'imparcialitat objectiva del Tribunal.

4. El dret de defensa també es veuria afectat, des de la perspectiva de la necessària igualtat d'armes, per una nova aparició de material probatori sorpresiu per a les defenses, procedent, possiblement, del Jutjat núm. 13 de Barcelona, del qual, segons sembla, només disposa la Fiscalia.
5. Aquesta setmana s'ha vist com la Fiscalia demanava a alguns testimonis per la seva afiliació a una determinada associació. La protesta de les defenses no ha estat admesa pel President, a diferència del que va succeir la setmana passada quan un testimoni va ser preguntat per una de les defenses sobre si consultava determinades pàgines web. Aquesta diferència de tracte del President entre acusació i defensa, davant de preguntes que podrien desvetllar el biaix ideològic dels testimonis (i restar, així, credibilitat al seu testimoni), podria constituir també un indicati de manca d'imparcialitat objectiva del Tribunal.
6. El President de la Sala ha retret a alguns testimonis la seva falta de memòria quan el nombre de respostes sense contestar ha estat elevat. Però no a tots ells. I només a un, tot i que diversos han estat els casos (per exemple, Sr. Rajoy, Sr. Zoido o Sra. Sáenz), l'ha advertit sobre la possibilitat que en sentència puguin aflorar indicis de fals testimoni. En aquest mateix ordre de qüestions: si el President avisa un testimoni, davant la falta de resposta per llacuna de memòria, que això pot representar una negativa a contestar, aquesta reprovació pot condicionar allò que a continuació pugui dir el testimoni.
7. Els imputats en altres procediments, i que en aquest actuen com a testimonis, estan protegits pel dret a no declarar contra si mateixos (art. 24.2 CE). Per tant, poden negar-se a declarar i estan exonerats de dir veritat. En conseqüència, el fet que el President els obligui a jurar o prometre dir veritat, a més de no estar previst en la llei, pot estar coaccionant la seva declaració.
8. La disgregació d'aquest procés en tres processos diferents (davant del TS, davant l'AN i davant del Jutjat núm. 13 de Barcelona) provoca que persones que haurien de comparèixer com a acusades en el present procediment, ara compareguin només en qualitat de testimonis. Això genera distorsions en l'ordre de les declaracions (que ha estat evident, aquesta setmana, en el cas del Major Trapero, que hagués declarat com a acusat abans que, per exemple, el Sr. de los Cobos); en la possible afectació del seu dret de defensa; en la limitació de les preguntes de les parts no proposants dels testimonis (en el sentit indicat); i, en definitiva, en vista a aclarir la veritat dels fets. Tot això, a més, està directament relacionat amb un fals punt de partida: és qüestionable que el TS sigui, en aquest cas, el jutge predeterminat per la llei (art. 24.2 CE).
9. El divendres dia 15, després de les sessions, diverses defenses han presentat escrit al·legant la vulneració del dret a la defensa, per un fet que ITW ja ha posat en relleu en notes anteriors: el Tribunal limita els interrogatoris en els termes aquí indicats (1), així com la possibilitat de confrontar els testimonis amb imatges vídeo gràfiques que consten en les actuacions. Aquesta qüestió serà especialment important la propera setmana, en la que declaren com a testimonis agents de policia actuants en operacions que són la base d'acusació. En aquest sentit, reiterem que el dret a un procés sense dilacions no pot ser invocat pel Tribunal en detriment del dret de defensa, i menys tenint en compte les altes peticions de presó que sol·liciten les acusacions.

Observadors de la present setmana:

- Ernesto Moreau, Vicepresident de la “Asociación Americana de Juristas”, Argentina.
- Alejandro Forero, professor de Dret penal a la Universitat de Barcelona.

Contacto:

Mercè Barceló – portaveu en Barcelona – 666336732

Albert Caramés – portaveu en Madrid - 626957264

Alba Ortega – responsable de comunicació Barcelona – 634186509

Serlinda Vigara – responsable de comunicació Madrid– 628914789